

Kolposzkópiával kapcsolatos kifejezések

BŐSZE PÉTER

SZERKESZTŐSÉGI BEVEZETÉS

Célunk, hogy az orvosi tevékenység egyes szakterületeinek kisebb részeihez tartozó kifejezéseket, fogalmakat csoportosítva, egy csokorba összeszedve tárgyaljuk, áttekintsük, és az ezeknek megfelelő magyar kifejezésekre akár javaslatot, javaslatokat is tegyünk. Most, a legelső alkalommal, a kolposzkópiával kapcsolatos elnevezéseket gyűjtöttük össze, a teljesség igénye nélkül. Az alábbiakban közreadottak a „Nőgyógyászati Onkológia” című folyóiratban már megjelentek. Újraéledésüket a nagyobb nyilvánosság miatt tartjuk fontosnak. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy minden javaslat megvitatást igényel, és egy-egy szó vagy kifejezés csak az általános elfogadása után tekinthető használatra jogosultnak, esetleg kifejezetten alkalmazandónak. Tisztelettel ké-

rünk tehát mindenkit, orvosokat, nyelvészeket és mindenki mást, aki ebben a témakörben jártas, hogy tegyen javaslatotokat, mondja el véleményét és segítsen a közös gondolkodásban.

Kolposzkópiával kapcsolatos kifejezések, megnevezések

A kolposzkópos elváltozások elnevezései körül még sok ellentmondás van. Kezdetben a német és a latin kifejezések terjedtek el, és ezeket csak az utóbbi évtizedekben váltották fel az angol megjelölések.

A „kolposzkópia” szó magyarra fordítása nehézkesnek tűnik, a szerzőnek nem sikerült egy megfelelő szót találni. A kolposzkópiában használatos angol szakkifejezések javasolt magyar megfelelőit az alábbi táblázatban foglaljuk össze.

ANGOL SZAKKIFEJEZÉS (RÖVIDÍTÉS)

Colposcopy
Satisfactory
Unsatisfactory
Colposcope
Colpophotography
Microcolposcopy
Cervicography
Cervicogram
Speculoscopy
Specialist
Ectocervix
Cervical canal, endocervix
Saline test
Acetic-acid test
Schiller-test/Iodine test
Cytology
Pap-test
(HSIL) high-grade squamous
intraepithelial lesion
(LSIL) low-grade squamous
intraepithelial lesion
(ASCUS) atypical squamous cell of
undetermined significance
Original squamous epithelium
Columnar epithelium
Dysplasia
Cervical intrepithelial neoplasia (CIN)

Carcinoma in situ (CIS)

MAGYAR MEGFELELŐ (RÖVIDÍTÉS)

Kolposzkópia
Értékelhető
Értékelhetetlen
Kolposzkóp
Kolposzkópos fényképezés
Mikrokolposzkópia
Fényképes méhnyakvizsgálat, méhnyakképvizsgálat
Méhnyakkép
Tükrös megtekintés, tükrövizsgálat
Kolposzkópos szakember, kolposzkópos
Méhnyakfelszín
Nyakcsatorna
Sóoldatos próba/vizsgálat, sóoldatvizsgálat, sóoldatpróba
Ecetsavas próba/vizsgálat, ecetsavpróba/ecetsavvizsgálat
Schiller-próba, jódpróba, Lugol-vizsgálat/próba
Sejtkenetvizsgálat, kenetvizsgálat, sejtkenet, sejttan
Papanicolaou-kenet
(NLBE) Nagykokázatú laphámon belüli elváltozás,
nagykokázatú laphámbeli elváltozás
(KLBE) Kiskokázatú laphámon belüli
elváltozás, kiskokázatú laphámbeli elváltozás
(BKSzL) Bizonytalan kokázatú
szabálytalan laphámsejt
Szabályos laphám, eredeti laphám
Hengerhám
Hámkórosodás, kóros hám
A méhnyakrák megelőző állapota, méhnyakrák
előtti állapot, méhnyakrák-előző állapot, rák előtti állapot
Laphámon belüli rák, laphámban elhelyezkedő rák, (lap)hám-beli rák,

Microinvasive carcinoma	Mikrorák, mikroszkópos rák
Adenocarcinoma in situ (AIS)	Mirigyhámbeli rák, mirigyhámban elhelyezkedő rák
Metaplasia	Szövetátalakulás
Exophytic condyloma	Hegyes függőly
Flat condyloma	Lapos függőly
Atrophy	Sorvadás
Ulcer	Fekély
Erosion	Kimaródás, hámfosztott terület, hámhiány
Ectopium	Hengerhámosodás
Villus	Boholy
Crypt	Járat
Glandular opening	Mirigynyílás
Cyst	Tömlő
Naboth cysts	Naboth-tömlők/tüszők
Lump	Csomó
Papilla	Szemölcs
Micropapillary	Mikroszemölcsös
Plakk	Körülírt felrakódás
Patch	Folt
Dot	Pötty
Petechia	Pontbevérzés, pontszerű bevérzés
Asperity	Egyenetlenség
Transformation zone (TZ)	Átalakulási sáv (ÁS)
Atypical transformation zone	Kóros átalakulási sáv (KÁS)
Abnormal transformation zone (ATZ)	Kóros átalakulási sáv (KÁS)
Squamo-columnar junction (SCJ)	Laphám–hengerhám-átmenet
Abnormal colposcopic findings	Kóros kolposzkópos elváltozások
Iodine negative epithelium	Jódnegatív laphám
Acetowhite epithelium	Ecetsavfehér laphám
Dense acetowhite epithelium	Vaskos ecetsavfehér laphám
Flat/microconvulated acetowhite epithelium	Lapos/egyenetlen ecetsavfehér laphám
Punctation (punctuation)	Pontozottság
Fine/coarse punctation	Finom/durva pontozottság
Mosaic (pattern)	Mozaikosság
Fine/coars mosaic (pattern)	Finom/durva mozaikosság
Atypical vessels	Kóros érrajzolat
Intercapillary distance	Hajszálértávolság, hajszálértáv, hajszálerek közötti távolság
Leukoplakia	Fehérfolt
Thin/thick leucoplakia	Vékony/vastag fehérfolt
Excisional therapy	Kimetszéses kezelés
Conisation	Kúpkimetszés
Cold-knife, cold-knife conisation	Szike, szikekúpkimetszés, szikekivágás
Loop excision (diathermy loop)	Hurokkimetszés
Large excision of the TZ (LETZ)	Az átváltozási sáv hurokkimetszése
LEEP (loop electrosurgical excision procedure)	Hurokkimetszés
Colposcopically directed biopsy	Kolposzkóppal irányított kimetszés
See and treat	„Lásd és kezeld” (elv)
Ablative (destructive) therapy	Szövetroncsoló/szövetpusztítós kezelés
Laser vaporisation	Lézergőzölögtetési kezelés
Cryosurgery	Fagyasztásos műtét/kezelés/beavatkozás, fagykezelés, fagyroncsolás, fagyasztás
Electrocautery	Elektromos égetés
Surgical margin	Sebszél, sebészi szél